

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiae Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De timore naturali, ac de triplici timore pulchro, scilicet initiali, filiali, &
casto. Cap. LXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

bonum, cui contrariatur poena, ametur tanquam finis vltimus, & per consequens poena timeatur tanquam principale malum, quod non conuenit in habente charitate. Vnde dicit Gregorius: Cum quis timore poenae bona adhuc agit, à malo penitus non recessit: quia eo ipso peccat, quo peccare vellet, si inultè potuisset. Quia talis non odit culpam, non amat iustitiam, sed cauet poenā: sicut Achab rex fide poenituit, eò quòd 3 Reg. 21. diuinā vindictā timuit. Vnde mala, quae ex hoc timore non faciunt opere, perficit voluntate, quae est formale ipsius peccati. Dicit enim Augustinus. Timor legis seruilis paedagogus praecessit in me, qui ad casum ducit, sed carnem non crucifigit: quia viuunt peccandi voluntas, sequereturq; opus, ni timeretur poenalitas. Sic & bona hoc timore facta, corā Deo non reputantur bona, nec aeternae vitae meritoria. Vnde cum timore poenae, non amore iustitiae fit bonum, nondum bene fit bonum, nec fit in corde, quod fieri videtur in opere, quando homo mallet non facere, si posset impunè. Et hic timor propriè correspondet amori mercenario, qui diligit & seruit principaliter propter retributionē temporalem, vel aeternam. Est tamen hic timor donum Spiritus sancti, non tamen est cum Spiritu sancto. Sicut aurora est à sole, non tamen cum sole: & Spiritui sancto locum praeprarat, vt eum sicut seta filum introducat. Nam seta vt filum introducat, ipsum praecedat, sed cum eo non permanet.

De timore naturali, ac de triplici timore pulchro, scilicet initiali, filiali, & casto. Cap. LXXVI.

Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea: quia caput meum plenum est rore. Quasi diceret: O fidelis anima, facta soror mea in incarnatione, per naturae cōformationē: amica mea in passione, per amoris inflammationem: columba mea in Spiritus sancti missione, per decorē simplicitatis: immaculata mea in Baptismi susceptione, per innocentē conuersionem, quia caput meum, id est, diuinitas mea, plena est rore, scilicet misericordiae, & gratiae. Vel, caput meum spinis coronatum, plenum est roseo sanguine pro tuo amore. Vt igitur de triplici timore scēdo, iā prosequendū est de triplici timore pulchro. Ad cuius euidētiam sciendum, quòd hominibus inest quidā timor naturalis, quo scilicet homo naturaliter timet quodlibet nocuentū, vel incommodū incurrere, seu etiā aliquod cōmodū seu desideratū amittere: & est poena peccati originalis. Nam Adā si non peccasset, timorem non habuisset, quo dixit: Vocem tuam audiui, sed timor:

Timor naturalis.

Gencl. 3. *quod nudus essem*: quia timor poenam habet, quæ non debetur alicui, nisi propter culpam. Nunc autem, ut dicit Sapiens, *cogitationes mortuum timida, & incerta providentia nostra*. Veruntamen isto timore nec meremur, nec demeremur, quia non subiacet libero arbitrio, nisi quis se inordinabiliter haberet circa timorem illum. Non enim est malum timere pericula quæcunque, vel amissionem corporum, seu membrorum, aut fama, vel rerum quarumlibet, dummodo timor sit ordinatus, non trahens ad illicita: & tunc proprie dicitur timor naturalis. Quem timorem Christus in sua passione sustinere dignatus est in consolationem pusillorum, ut in firmis membris ostenderet hunc timorem esse licitum, præ timoris angustia, sudorem etiam sanguineum emittens. Nec tamen in aliquo timor iste suæ voluntatis & charitatis impetum ad humanam salutem perficiendam retardavit, quo minus ad tam horribilem mortem perferendam festinaret. Unde quamvis, secundum naturam corruptam, quodammodo naturale sit, quod contraria cuncta quis timeat, & pro posse refugiat, tamen est contra naturalem rationem, quod propter hæc iustitia recedat: quia sic efficitur timor fœdus. Si verò perseverat nihilominus in bono permaneat, efficitur timor pulcher & acceptabilis Deo, qui tripliciter distinguitur. Primus enim dicitur timor initialis, velut initium nostræ salutis. Est enim illorum, qui iam incipiunt converteri ad Dominum, quos Domini timor ad veram sapientiam initiat, sicut dicit Sanctus Bernardus. Non immerito dicitur hic *timor initium sapientia*, quia se primo opponit pesti insipientiæ. Et iterum. In veritate didici, nihil æquè efficax esse ad Dei gratiam promerendam, retinendam, & recuperandam, quam si omni tempore coram Deo inveniaris non altum sapere, sed timere. Ceterum, iste timor medium tenet inter timorem servilem & filialem, ab utroque partem recipiens, ac per consequens duplicem respectum habes in bonis, quæ agit, & in malis, quæ dimittit. Timor enim servilis hunc timorem inducit, sicut seta filum. Hinc habet & retinet aliquid de timore servili adiunctum, scilicet substantiam eius, quæ manet etiam cum charitate, servilitate remota. Est autem servilitas, quæ movetur ad malum præcauendum, non motu proprio, sed alieno, id est, principaliter propter poenam præcauendam. Sic etiam iste timor poenam timet, propter quam tamen præcauendam non principaliter peccatum cauet, sed secundario habet etiam adiunctum actum eius, qui similiter manet cum charitate imperfecta: quia non solum movetur ad bene agendum.

ex amore iusticia; sed etiam ex timore pœnæ, licet principaliter ex amore iusticia moueatur ad agendum bonum, & cauendum malum. A timore verò filiali recipit, quòd timet diuinam offensam & indignationem: & hoc est principale propter quod vel mala dimittit, vel bona perficit. Illud ergo quòd respicit pœnam, charitas abijcit, quia *charitas perfecta talem timorem, tanquam inutilem foras mittit*, quia partem illam habet à timore seruilis: cuius seruitas à prædominante charitate totaliter tollitur, licet secundum substantiam timor pœnæ remaneat, qui nihilominus diminuitur crescente charitate; maximè quantum ad actum, & etiam quantum ad substantiam: quia quantum magis quis diligit Deum; tantò minus diligit seipsum: & quòd minus diligit se, tantò minus timet pœnam: tum quia minus attendit ad proprium commodum, siue bonum, cui contrariatur pœna: tum etiam, quia seipsum despiciens vt inhæreat Deo, magis confidit de bonitate diuina, & de futuro præmio, ac per consequens minus timet de pœna. Nam nimius timor futuri iudicij, vel inferni, sumit originem ex nimio amore sui, qui timorem pœnæ causat, & ex minore amore Dei, qui confidentiam plenam bonitatis suæ non administrat: quia quantum Deum plus diligimus, tantò plus in eo confidimus. Diobus igitur motoribus impellitur hic timor, quia respicit malum pœnæ, quod refugit; & malum culpæ, quod abijcit, ne diuinæ misericordiæ & amicitia: expers sit. Vnde & Philosophi, scientes humanam fragilitatem à vitijs maximè cohiberi per timorem, elegerunt Academiam villam, scilicet Plato & sui sequaces: & hoc ideo, quia, secundum Papiam, fuit villa frequenter terræ motu concussa, non longè distans ab Athenis, vt timore terræ motus à libidine se continerent, & ab alijs vitijs cessarent, studioque vacarent: & exinde dicti sunt Academici. Referunt & alij Platonem cum suis elegisse Academiam villam desertam & pestilentem, vt cura & assiduitate morborum impetus libidinis frangeret. Secundus verò timor dicitur filialis, eò quòd per charitatis amorem alis. Deus talem timorem habentium pater efficitur: & ab eis vt pater dilectus colitur: cui potissimè debetur amor & reuerentia, quæ plenius in nobis prompta, declarat in omnibus obedientia, cum Psal. dicens. *Paratum cor meum Deo, paratum cor meum*: quia per talem timorem omnino spiritui sancto se subijcit, & in nullo repugnat, prout est possibile in via. Est enim timor iste subiectio quadam votiua, obedientia non coacta, & vltro impensâ reuerentia. De quo timore dicit Gilbertus Por-

1. Ioan. 4.

Timor fili-

Psal. 56.

& 107.

Rr 3) tus Por-

- tus Porretanus: Quid timor ille filialis, nisi amore esse conatur, & poenae timor esse definit? quia omnem timorem poenam habentem excludit. Et iterum: Quid enim timebit *charitas* veteres offensas, quia *aperit multitudinem peccatorum*? Quid ergo? Infirmiorem conscientiam? quia *fortis est: ut mors dilectio*. Quid igitur? Temporales molestias finibiles? cum nec si aeternae fuerint, euanescere poterit dilectio consummata. Non enim amat *charitas* ne pereat, sed magis vult foris in aeternum perire poenaliter, quam intimi amoris vsu priuari aeternaliter. Sic ergo *charitas foras mittit timorem* inutilem, qui poenam habet, sed non timorem sanctum, qui nascitur de plenitudine charitatis. Veruntamen quamdiu quis ambulat in incerto, corruptibili adhuc carni circumdatus, & potens in vtramque partem declinare status viae mutabilis, timor iste aliquid poenae habet adiunctum. Cum autem nulla mutabilitas erit, nec *timor sanctus permanens in saeculum saeculi*, poenam habebit, quam uise exhibere reuerentiam Creatori non desinet.
- Tertius denique dicitur timor castus, quem rara perfectio in praesenti vita experitur, licet ab omnibus Deum intentius diligētibus desideranter appetitur. Et licet timor filialis & castus ferè ab omnibus pro eodem reputantur, tamen timor castus plus aliquid perfectionis habere videtur. Dicitur enim timor castus metaphoricè, scilicet in quantum Deus est animarum sponsus, super quo Cantica Canticorum specialiter sunt fundata. De quo dicit & Apostolus: *Despondi vos uni viro, virginem castam exhibere Christo*, id est, integram castitatem, non solum corporis, scilicet in operatione, locutione, & delectatione, sed etiam mentis, in fide, dilectione, intentione, cogitatione, & omnimoda voluntatis vnione. Et ab ijs Deus proprie colitur vt sponsus, qui purum amorem spirat & requirit, quo sponsa sic inebriatur, vt maiestate non cogitet. Vis audire sponsam timorem huiusmodi respirantem? *Oscaletur me*, inquit, *osculo oris sui*. Sed talis timor castus, qui non est nisi amor castus, amor, inquam, placendi sponso, & timor displicendi, proprie non experitur in via, nisi cum per raptum, vel intimum tactum humanus spiritus immediatè diuino spiritui cõiunetur, vel à spiritu diuino potius absorbetur, vt tantillo tempore vnus spiritus efficiatur. In futuro verò timor castus ab omnibus colitur, quia *timor Domini sanctus permanet in saeculum saeculi*. Sic enim ibidem reuerentia diuina colitur, vt tamen nulla libertas diuinæ familiaritatis minuatur.

Humili-